

**СТАНДАРТ,
ХЭМЖИЛ ЗҮЙН
ГАЗАР**

**ХЯНАЛТ-ШИНЖИЛГЭЭ,
ҮНЭЛГЭЭ ДОТООД АУДИТЫН
ГАЗАР**

**Төлөвлөлт, тайлагналт, хяналт-
шинжилгээ, үнэлгээ**

2024.03.22

ᠰᠠᠨᠳᠠᠷᠲᠤ, ᠬᠡᠮᠵᠢᠯ ᠵᠡᠢᠨ ᠭᠠᠰᠠᠷ

Хяналт-шинжилгээ, үнэлгээгээр үйл ажиллагааны үр дүнг нэмэгдүүлэх

Төлөвлөлт, тайлагналт, үнэлгээ

ХЯНАЛТ-ШИНЖИЛГЭЭ, ҮНЭЛГЭЭ

ЗОРИЛГО:

Аймаг дахь Стандарт, хэмжил зүйн хэлтсийн үйл ажиллагаа болон бодлогын зорилт, тогтоол шийдвэрийн хэрэгжилтийн явцыг хянах, үйл ажиллагааны гүйцэтгэл, үр дүнг нэмэгдүүлэх, хариуцлагыг сайжруулах

ХШУДАГ нь хяналт-шинжилгээ, үнэлгээний үр дүнгээр:

- холбогдох талуудыг үнэн, бодит мэдээллээр хангах;
- нотолгоо бүхий зөвлөмж, саналыг дэвшүүлэх;
- ололт амжилт, тулгарсан асуудлаас суралцахад туслах;
- өөрчлөлтийг хэрэгжүүлэх шийдвэр гаргахад дэмжлэг үзүүлэн ажиллах

ХЯНАЛТ-ШИНЖИЛГЭЭ, ҮНЭЛГЭЭ

АРГА ЗҮЙ:

1. Засгийн газрын 2020 оны 206 дугаар тогтоол (*Бодлогын баримт бичгийн хэрэгжилт, захиргааны байгууллагын үйл ажиллагаанд хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ хийх нийтлэг журам*)
2. Стандарт, хэмжил зүйн газрын даргын 2022 оны А/99 дүгээр тушаал (*Стандарт, хэмжил зүйн салбарын үйл ажиллагаанд хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ хийх журам*)

БАРИМТ НОТОЛГОО:

1. Аймаг дахь Стандарт, хэмжил зүйн хэлтсийн үйл ажиллагааны тайлан, мэдээллүүд;
2. Стандарт, хэмжил зүйн газрын бүтэц зохион байгуулалтын үндсэн нэгжээс авсан мэдээлэл (*e-certification* программ, хэмжил зүйн мэдээллийн сан, *Стандартын салбар сангийн талаар, сорьцын хяналтыг хэрэгжүүлсэн, төсвийн төсөл, төсөөлөл*);
3. *Masm.gov.mn, shilendans.gov.mn* сайм

ᠮᠣᠩᠭᠣᠯ ᠤᠯᠤᠰ ᠤᠯᠤᠰ ᠵᠢᠰᠭᠢ ᠶ᠋ᠢᠨ ᠭᠠᠵᠢ ᠷᠢᠨ ᠲᠣᠬᠢᠷᠠᠭᠤᠯᠠᠭᠴᠢ ᠠᠭᠢᠨᠲᠤᠯᠠᠭ
ᠰᠤᠨᠳᠠᠷᠲᠤ, ᠬᠡᠮᠵᠢᠯ ᠵᠢᠶᠢᠨ ᠭᠠᠵᠠᠷ

ХЭЛТСИЙН ҮЙЛ
АЖИЛЛАГААНД ХИЙХ
ХЯНАЛТ
ШИНЖИЛГЭЭ
ҮНЭЛГЭЭ

Гүйцэтгэлийн төлөвлөгөө

Стандарт хэмжил зүйн газрын даргатай байгуулсан Гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөний хэрэгжилттэй танилцах, үнэлэлт дүгнэлт өгөх

01

Хууль тогтоомж

Хүний нөөцийн бодлогын хэрэгжилт, албан хаагчдын ажлын ачлаалал, байгууллагаас гаргасан тушаал шийдвэр нь хууль тогтоомжид нийцсэн байдалд үнэлэлт дүгнэлт өгөх

02

Хуулиар олгогдсон чиг үүргийн хэрэгжилт

- Баталгаажуулалт
- Хэмжил зүйн болон сорьцын хяналт
- Хэмжих хэрэгслийн баталгаажуулалт
- Сорилтын лабораторийн үйл ажиллагаа
- Стандартын салбар сангийн үйл ажиллагаа

03

Санхүүгийн хяналт

Хэлтсийн 2023 оны төсвийн гүйцэтгэл, захиран зарцуулалт, орлогын гүйцэтгэл, төвлөрүүлэлт, гэрчилгээ, тооцоот баримт бичгийн ашиглалтад хяналт-шинжилгээ хийж, үнэлэлт дүгнэлт өгөх

04

ISO 9001

Стандарт, хэмжил зүйн салбарын үйл ажиллагаа болон албан хаагчдад тавих шаардлага CS-11-0182:2022 байгууллагын стандартын хэрэгжилтийг үнэлэх

05

Байгууллагын стандарт

Стандарт, хэмжил зүйн салбарын үйл ажиллагаа болон албан хаагчдад тавих шаардлага CS-11-0182:2022 байгууллагын стандартын хэрэгжилтийг үнэлэх

06

ᠬᠡᠯᠲᠤᠰᠢᠶᠢᠨ ᠤᠶᠢᠯ ᠠᠵᠢᠯᠢᠯᠠᠭᠠᠨᠳ ᠬᠢᠶᠢᠬᠡ
 ХЯНАЛТ
 ШИНЖИЛГЭЭ
 ҮНЭЛГЭЭ

Албан хэрэг хөтлөлт **07**

Архив, албан хэрэг хөтлөлтийн үйл ажиллагаанд болон бүртгэгдсэн өргөдөл, гомдол байгаа эсэх, түүний шийдвэрлэлтэд үнэлэлт, дүгнэлт өгөх

Шуурхай үүрэг даалгавар **10**

Стандарт, хэмжил зүйн газар болон Аймгийн ЗДТГ-аас өгсөн шуурхай үүрэг даалгаврын хэрэгжилтэд үнэлэлт, дүгнэлт өгөх

Ил тод байдал **08**

Ил тод байдал, нэгжийн үйл ажиллагаанд хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ хийсэн байдалд үнэлэлт, дүгнэлт өгөх

11 **Статистик мэдээ, мэдээлэл**

Зөвлөмжийн хэрэгжилт **09**

Өмнөх хяналт-шинжилгээгээр өгсөн зөвлөмжийн хэрэгжилттэй танилцаж үнэлэлт, дүгнэлт өгөх

12 **Бусад**

Архив, бичиг хэрэг

- Хэвлэмэл хуудаст буулгахдаа албан хэрэг хөтлөлтийн стандартад нийцүүлээгүй;
- Стандарт 5140:2021;
- Албан хэрэг хөтлөлтийн нийтлэг журам ;
- Зөв бичих дүрэм, утга найруулгын алдаатай;

Сорьцын хяналт

- Сорьцын хяналтыг хууль тогтоомжийн дагуу хэрэгжүүлээгүй;
- Албан шаардлага, зөвлөмж г.м баримт бичгийг ашигладаггүй.

Захиргааны, шийдвэр

- Тушаалын төсөлд санал авах хуудас хөтөлж хэвшээгүй, төсөлд албан тушаалтны гарын үсгээр баталгаажуулаагүй;
- Албан тушаалд иргэнийг томилсон шийдвэрт цалингийн хэмжээг бичээгүй;
- Хөрөнгө зарцуулсан шийдвэрт зарцуулж буй хөрөнгийн мөнгөн дүнг бичээгүй, төсөлд нягтлан бодогчоор хянуулаагүй;
- Хэлтсийн дарга тушаал гаргахдаа, нийцээгүй хуулийн зүйл, заалтыг хэрэглэсэн, утга найруулга, үг, үсгийн хувьд илэрхий алдаатай;

Нийтлэг алдаа дутагдал

Бүтээгдэхүүн ажил үйлчилгээний баталгаажуулалт

- Үйл ажиллагааны схем
- Баталгаажуулалтын мэдээллийн сан

Хэмжих хэрэгслийн баталгаажуулалт

- Төлөвлөлт
- Гүйцэтгэл
- Хэмжил зүйн мэдээллийн нэгдсэн сан
- Эталоны нэгж дамжуулалтыг хангаагүй;

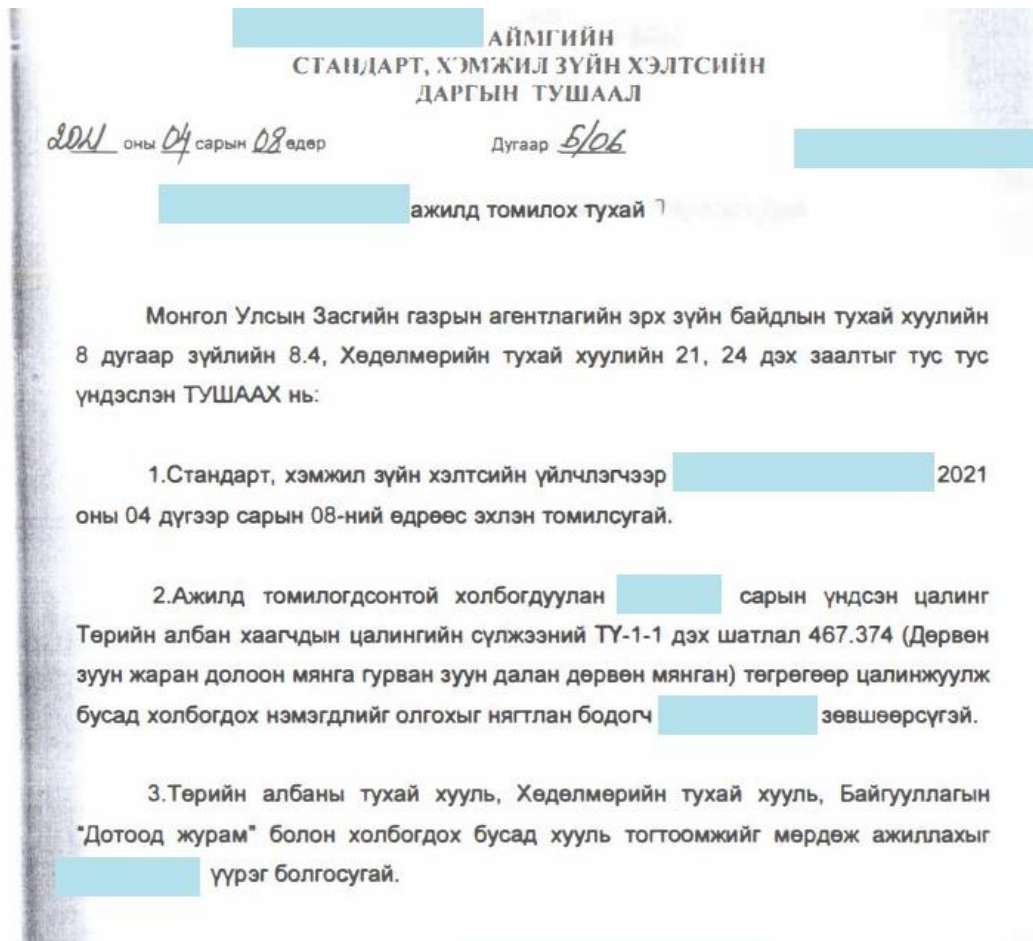
Санхүү

- 2022 оны Санхүүгийн аудитаас өгсөн албан шаардлага, зөвлөмжийн хэрэгжилтийг бүрэн хангаж ажиллаагүй;
- Шилэн дансны нэгдсэн цахим хуудас (16 аймаг мэдээлэл хоцроосон);

Стандартын салбар сан

- Стандартын борлуулалт
- Сургалт, мэдээлэл

Хууль буруу хэрэглэсэн.

Засгийн газрын агентлагийн эрх зүйн байдлын тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.4-т /Агентлагийн дарга энэ хууль болон холбогдох бусад хуулиар олгосон бүрэн эрхэд хамаарах асуудлаар тушаал гаргана/ гэж заасан.

Засгийн газрын агентлагийн бүрэн эрхэд хамаарах асуудал.

ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТӨЛӨВЛӨЛТ, ТАЙЛАГНАЛТ, ХЭРЭГЖИЛТ

Хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ

Уламжлалт

- Орц
- Үйл ажиллагаа
- Гарц

Үр дүнд суурилсан

- Уламжлалт аргыг үр дагавар, үр нөлөөний үнэлгээг хослуулан хэрэглэдэг
- Өөрчлөлтийн онол, хэрэгжилтийн үйл явцад байгууллагаас өөрчлөлт, зохицуулалт хийхийг дэмждэг

Гүйцэтгэлийн удирдлагын үе шат, зарчим

- ✓ ХНУ-ын шийдвэртэй уялдах
- ✓ Хариуцлагын тогтолцоог харуулах

Гүйцэтгэлийг сайжруулах

- ✓ Бие даасан байх
- ✓ Найдвартай байх
- ✓ Хэрэглээтэй байх

Гүйцэтгэлийн төлөвлөлт

- ✓ Зорилгоо бататгах
- ✓ Хүрэх үр дүнг тодорхойлох (SMART)
- ✓ Оролцоог хангах

Хэрэгжүүлэлт, хяналт-шинжилгээ

- ✓ Үнэн зөв, бодитой байх
- ✓ Ёс зүйтэй байх
- ✓ Хэрэглээнд нийцсэн байх

Үнэлгээ

1. Бүтээгдэхүүн, үйлчилгээнд баталгаажуулалт- **740** бүтээгдэхүүн, **3951** үйлчилгээ, **2826** экспортын гэрчилгээ;
2. Хэмжил зүйн төлөвлөгөөт хяналт-шалгалтад хамруулсан объектын тоо-**247**;
3. Хэмжих хэрэгсэлд шалгалт баталгаажуулалт- **94307** ш;
4. Хэмжих хэрэгсэлд шалгалт тохируулга- **800** ш;
5. Стандартын салбар сангийн үйлчилгээ- **2485** стандарт худалдсан.
6. Үнэт металлыг хайлж гулдмайлах- **4002.4** кг;
7. Шинжилгээнд хамруулсан бүтээгдэхүүн- **38603**;
8. Баян-Өлгий аймгийн СХЗХ-**ХАЛАЛ** баталгаажуулалтаар **олон улсын итгэмжлэлийн** үнэлгээнд хамрагдаж гэрчилгээжсэн. *(Булангийн орнуудын хамтын ажиллагааны зөвлөлийн дэргэдэх Магадлан итгэмжлэлийн төв)*
9. Булган аймгийн СХЗХ- **Органик** бүтээгдэхүүний баталгаажуулалтаар **олон улсын итгэмжлэлийн** үнэлгээнд хамрагдсан. (Олон улсын органик хөдөө аж ахуй нүүдлийн холбоо (IFOAM)-ны итгэмжлэлийн байгууллага (IOAS))
10. Аюулгүйн тэмдгийн баталгаажуулалт – Увс, Сэлэнгэ аймгийн СХЗХ-үүд хийж эхэлсэн.
11. Орлого төвлөрүүлэлт- **2.85 тэрбум** төгрөг;
12. Орон нутгийн төсөв, НҮБ-ийн хүүхдийн сангаас: **Говь-Алтай аймаг 19,5 сая, Өвөрхангай аймаг 12.7 сая, Баян-Өлгий 4,4 сая төгрөгийн эталон, тоног төхөөрөмж, Өмнөговь аймаг 89,9 сая төгрөгийн технологийн автомашин шийдвэрлүүлсэн.**

ХУУЛИАР ОЛГОГДСОН ЧИГ ҮҮРГИЙН ХЭРЭГЖИЛТ:

УСМТ
 ДАГУУ
 АНГА
 ХАМГАА
 АХУЙ

№	Арга хэмжээ	Хэрэгжилт	Хамгийн их	Хамгийн бага
1	Үйлчилгээний баталгаажуулалт	64-324	Төв, Сэлэнгэ	Сүхбаатар,
2	Бүтээгдэхүүний баталгаажуулалт	9-147	Дархан-Уул,	Төв
3	Экспортын бүтээгдэхүүн (10 аймаг)	4-694	Сэлэнгэ	Ховд
4	Шалгалт баталгаажуулалт	1194-12279	Дархан-Уул	Архангай
5	Шалгалт тохируулга (16 аймаг)	7-156	Сэлэнгэ	Төв
6	Стандартын борлуулалт	23-330	Орхон	Төв
7	Хэмжил зүйн төлөвлөгөөт хяналт шалгалт (Баянхонгор, Дорнод, Дундговь, Завхан, Орхон, Өвөрхангай, Сүхбаатар, Сэлэнгэ, Төв аймгуудад хийгдээгүй)	10-25	Өмнөговь	Булган
8	Шинжилсэн дээжийн тоо	347-3902	Орхон	Говьсүмбэр
9	Орлогын төвлөрүүлэлт (сая төгрөгөөр)	621.3-57,3 230,4 106.7	Дархан-Уул Өмнөговь Хөвсгөл	Сүхбаатар
10	Шилэн дансны мэдээлэл	12 аймаг 1-2 мэдээ, 4 аймаг 10 хүртэл мэдээ хоцроосон		

ТАЙЛАГНАЛТ, ХЭРЭГЖИЛТ

Хэрэгжилтийн тайлангаас:

1. Өөрийн улсын шалгагчаар эталоны нэгж дамжуулалтыг хийлгэсэн;
2. 88 хэмжих хэрэгсэлд шалгалт тохируулга хийсэн боловч орлого нь 250,0 төгрөг буюу хэтэрхий бага;
3. 2022 онд уртын эталонтой болоод хэмжих хэрэгсэл баталгаажуулсан гэсэн тайлан ирүүлсэн. Тэгтэл 2023 онд дахин уртын эталонтой болсон тайлан ирүүлсэн.
4. **3** аж ахуйн нэгжийн **48** нэр төрлийн бүтээгдэхүүн баталгаажуулсан тайлан ирүүлсэн.

ТАЙЛАГНАЛТ, ХЭРЭГЖИЛТ

1. Төлөвлөлт, тайлагналт зөрүүтэй (Баянхонгор, Увс, Өвөрхангай аймаг)
2. Тайлангийн загвар ЗГХЭГ-ийн 2020 оны 100 дугаар тушаалын 07 дугаар хавсралтаас өөр (Хэнтий, Баянхонгор аймаг)
3. Зарим арга хэмжээг тайлагнаагүй (Баянхонгор, Дундговь, Орхон, Өвөрхангай)
4. Экспортын бүтээгдэхүүний баталгаажуулалт **хийдэггүй** байж төлөвлөгөөнд тусгасан.
5. Тайланд зарим арга хэмжээг **хугацаа болоогүй** гэж тайлагнасан.

23. 12. 12

Д/д	Стратеги төлөвлөгөө болон үндэслэж байгаа бусад бодлогын баримт бичиг, хууль тогтоомж	Төсөв	Шалгуур үзүүлэлт	Суурь түвшин	Зорилтот түвшин	Хүрсэн түвшин буюу хэрэгжилт /хэрэгжээгүй бол тайлбар	Хэрэгжилтийн хувь
Нэгдүгээр хэсэг. БОДЛОГЫН БАРИМТ БИЧИГТ ТУСГАГДСАН ЗОРИЛТ АРГА ХЭМЖЭЭ							
БАЙГУУЛЛАГЫН ТӨСӨВ, ХӨРӨНГӨ САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААГ УДИРДАН ЗОХИОН БАЙГУУЛАХ, НӨӨЦИЙН БЭЛЭН БАЙДЛЫГ ХАНГАХ (Стратегийн зорилт 1, 2, 3)							
1.	Зорилт 1. Стандарт, хэмжил зүйн салбарын орлогыг нэмэгдүүлэх;	Улсын төсөв	Орлогын биелэлт хувиар, мян. төг	101344,38	68000,0 <i>63,000</i>	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоор мян. төгрөг төвлөрүүлэхээс 102597,4 мян төгрөгийн төвлөрүүлэн орлогын төлөвлөгөөг 150,8 хувиар давуулан биелүүлж ажиллалаа.	150,8 %
1.1.	Хэмжих хэрэгслийн шалгалт, баталгаажуулалтын үйл ажиллагааны орлогыг төвлөрүүлэх;	Улсын төсөв	Орлогын биелэлт мян.төг	62536,8	29805,0 <i>28480,7</i>	хэмжүүр баталгаажуулалтын орлогоос 48675,6 мян төгрөг улсын төсөвт төвлөрүүлэн ажиллалаа	163,3 %
1.2.	Хэмжих хэрэгслийн шалгалт, тохируулгын үйл ажиллагааны орлогыг төвлөрүүлэх;	Улсын төсөв	Орлогын биелэлт мян.төг	340,0	220,0 <i>373,2</i>	Хэмжих хэрэгслийн шалгалт тохируулгын орлогоос 250,0 мян.төг-ийн орлогыг улсын төсөвт төвлөрүүлэн ажилласан	113,6 %
1.3.	Бүтээгдэхүүн, үйлчилгээний баталгаажуулалтын үйл ажиллагааны орлогыг төвлөрүүлэх;		Орлогын биелэлт мян.төг	33846,6	29195,0 <i>25140,4</i>	Бүтээгдэхүүн үйлчилгээний баталгаажуулалтын орлогоос улсын төсөвт 30185,2 мян.төг төвлөрүүлэн ажиллалаа.	103,4 %
1.4.	Стандартын мэдээлэл лавлагааны орлогыг нэмэгдүүлэх;	Улсын төсөв	Орлогын биелэлт мян.төг	1620,0	1000,0	Стандартын салбар сангийн орлогоос иргэн аж ахуйн нэгжийн захиалгын дагуу 1712,7 мян. төгрөгийн стандартыг борлуулсан байна.	171,3 %
1.5.	Лабораторийн үйл ажиллагааны орлогыг төвлөрүүлэх;	Улсын төсөв	Орлогын биелэлт мян.төг	3000,0	8000,0	Иргэд аж ахуйн нэгжийн бүтээгдэхүүнийг сорилт шинжилгээнд хамруулан ажиллаж 22023,9 мян төгрөгийн орлогыг улсын төсөвт төвлөрүүлэн ажиллалаа.	275,3 %

ХЯНАЛТ-ШИНЖИЛГЭЭ, ҮНЭЛГЭЭ

Стандарт, хэмжил зүйн газрын даргын
 2024 оны ..... дүгээр сарын .....-ны өдрийн
 ..... дугаар тушаалын нэгдүгээр хавсралт

..... АЙМГИЙН СТАНДАРТ, ХЭМЖИЛ ЗҮЙН ХЭЛТСИЙН
 2023 ОНЫ ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮНЭЛГЭЭ

Үзүүлэлт		Хувь	Жин	Оноо	Хэрэгжилт бүрэн хангагдаагүй зорилт, арга хэмжээний дугаарууд
1	2	3	4	5	6
Бодлогын баримт бичгийн хэрэгжилтийн үнэлгээ	1. Хууль тогтоомж, тогтоол шийдвэрийн хэрэгжилт	93.9	0,5		6, 34, 46, 58.
	2. Засгийн газрын үйл ажиллагааны хөтөлбөрийн хэрэгжилт	93.5			3.3.3 органик бүтээгдэхүүний баталгаажуулалтыг эхлэх , 4.1.1, 4.3.16 Нийт 7 арга хэмжээнээс 2 арга хэмжээний хэрэгжилтийг тайлагнасан.
	3. Засаг даргын үйл ажиллагааны хөтөлбөрийн хэрэгжилт	70.0			
Байгууллагын чиг үүргийн үзүүлэлтийн үнэлгээ	1. Засгийн газрын гишүүн аймгийн Засаг даргатай байгуулсан гэрээний үүргийн биелэлт	98.0	0,3		1 дэх заалтын хэрэгжилт дутуу.
	2. Байгууллагын тухайн жилийн гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөний биелэлт	87.7			1.2, 2.1, 2.2, 3.1, 3.6 тайлагнаагүй , 4.1, 4.2, 5.5, 5.7, 6.3, 7.1, 8.3, 9.4, 9.5, 11.2.
	3. Төрийн албан хаагчийн сургалт, ажиллах нөхцөл, нийгмийн баталгааг хангах хөтөлбөрийн биелэлт	85.7			2; 7
Байгууллагын нээлттэй байдлын үнэлгээ	1. Байгууллагын ил тод байдлын үнэлгээ	94.1	0,2		1.4, 1.8, 3.5, 3.9, 5.1
	2. Шилэн дансны хөтлөлтийн үнэлгээ	100			
	3. Хэрэглэгчийн үнэлгээ	94.0			
Ерөнхий үнэлгээ:		89.1	1	4.46	

Улсын
стандарт
хэмжил
зүйн
газар

2024 ОНД ЭРЧИМЖҮҮЛЭХ ШААРДЛАГАТАЙ АРГА ХЭМЖЭЭНҮҮД:

2024 ОНД ЭРЧИМЖҮҮЛЭХ ШААРДЛАГАТАЙ АРГА ХЭМЖЭЭНҮҮД:

УСГАА
МОНГОЛ
СТАНДАРТ
ХЭМЖИЛ
ЗҮЙН
ГАЗАР

1. Бүтээгдэхүүний үйлчилгээний баталгаажуулалтын итгэмжлэл (*ISO IEC 17065 стандарт*)
2. Стандартын сурталчилгаа, борлуулалт;
3. Сорьцын хяналт;
4. Хэмжил зүйн төлөвлөгөөт, төлөвлөгөөт урьдчилан сэргийлэх хяналт шалгалтыг зохион байгуулах

2024 ОНД ЭРЧИМЖҮҮЛЭХ ШААРДЛАГАТАЙ АРГА ХЭМЖЭЭНҮҮД:

4. Хэмжих хэрэгслийн **судалгаа, статистик**

Аймгийн хэмжээнд хэмжил зүйн хяналт-шалгалтад хамрагдах хэмжих хэрэгслийн судалгааг хэмжлийн төрөл тус бүрээр гаргаж мэдээллийн сан бий болгох; (Монгол Улсын Шадар сайдын 2021 оны 11 дүгээр сарын 30-ны өдрийн 125 дугаар тушаалаар батлагдсан “Шалгалт баталгаажуулалтад хамруулах хэмжих хэрэгслийн жагсаалт”)

5. Хэмжих хэрэгслийн шалгалт баталгаажуулалт; гэрээ Тухайлбал:

Массын хэмжих хэрэгсэл:

Судалгаа	Тохирлын үнэлгээнд хамрагдсан бүтээгдэхүүн, үйлчилгээ	Сумдын тоо	Баталгаажуулалт хоорондын зай	Баталгаажуулалтад хамрагдсан массын хэмжих хэрэгслийн тоо	Хамруулах боломж
480	198-300	24	6 сар тутам	516	???
		Сургууль, цэцэрлэг эмнэлэг, нийтийн хоол бусад			

Хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ

Жишээ 1

$$\text{Хэрэгжилт} = \frac{\text{Хүрсэн түвшин} - \text{Суурь түвшин}}{\text{Зорилтот түвшин} - \text{Суурь түвшин}} \times 100 \%$$

Арга хэмжээ	Шалгуур үзүүлэлт	Суурь түвшин	Зорилтот түвшин	Хүрсэн түвшин
Аймгийн хэмжээнд ашиглагдаж байгаа хэмжих хэрэгсэлд шалгалт, баталгаажуулалт хийх.	Шалгалт баталгаажуулалтад хамрагдсан хэмжих хэрэгслийн тоо, хэмжлийн төрлөөр	2437	1500	1956

$$\text{Хэрэгжилт} = (1956 - 2437) \div (1500 - 2437) \times 100\% = 51.3\% \text{ ???}$$

Хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ

$$\text{Хэрэгжилт} = \frac{\text{Хүрсэн түвшин} - \text{Суурь түвшин}}{\text{Зорилтот түвшин} - \text{Суурь түвшин}} \times 100 \%$$

Арга хэмжээ	Шалгуур үзүүлэлт	Суурь түвшин	Зорилтот түвшин	Хүрсэн түвшин
Аймгийн хэмжээнд ашиглагдаж байгаа хэмжих хэрэгсэлд шалгалт, баталгаажуулалт хийх.	Шалгалт баталгаажуулалтад хамрагдсан хэмжих хэрэгслийн тоо, хэмжлийн төрлөөр	1500	2437	1956

$$\text{Хэрэгжилт} = (1956 - 1500) \div (2437 - 1500) \times 100\% = 48.67\%$$

ТӨЛӨВЛӨЛТ, ҮНЭЛГЭЭ:

Хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ

Жишээ 2

Эхний хагас жилийн хэрэгжилт

Арга хэмжээ	Шалгуур үзүүлэлт	Суурь түвшин	Зорилтот түвшин	Хугацаа Улирал	Хэрэгжилт
Шалгалт тохируулгын лаборатори байгуулах	Лабораторийн тоо	-	1	I-IV	Хугацаа болоогүй

Хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ

Жишээ 3

Арга хэмжээ	Шалгуур үзүүлэлт	Суурь түвшин	Зорилтот түвшин	Хүрсэн түвшин
Иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллагад стандарт боловсруулах талаар арга зүйн зөвлөгөө өгөх	Хүсэлт шийдвэрлэлтийн тоо, хувь	1/ 100%	1/ 100%	Үйлдвэрлэл эрхлэгч иргэн аж ахуйн нэгжид байгууллагын стандарт боловсруулах талаар байнга зөвлөгөө өгч мэргэжил арга зүйгээр ханган ажиллаж байна.

УСГАХ
САНАЛАА
БОЛОВСРУУЛАХ

6. Засгийн газрын үйл ажиллагааны мөрийн хөтөлбөрт тусгах саналаа ирүүлэх;
7. Засаг даргын 2025-2028 үйл ажиллагааны мөрийн хөтөлбөрт тусгах саналаа боловсруулах;
8. Чанарын менежментийн тогтолцоо ISO 9001 стандарт (*Стратеги төлөвлөгөө*)
9. Нийтийн мэдээллийн ил тод байдлыг хангах тухай хууль

10. Өөрийн үйл ажиллагаанд хяналт-шинжилгээ хийх;

Үзүүлэлт		Хувь	Жин	Оноо
1	2	3	4	5
Бодлогын баримт бичгийн хэрэгжилтийн үнэлгээ	1. Хууль тогтоомж, тогтоол шийдвэрийн хэрэгжилт		0.5	
	2. Засгийн газрын үйл ажиллагааны хөтөлбөрийн хэрэгжилт			
	3. Засаг даргын үйл ажиллагааны хөтөлбөрийн хэрэгжилт			
	4. Дэд хөтөлбөр, тусгайлан гаргасан бодлого, хөтөлбөрийн хэрэгжилт			
Байгууллагын чиг үүргийн үзүүлэлтийн үнэлгээ	1. Засгийн газрын гишүүн аймгийн Засаг даргатай байгуулсан гэрээний үүргийн биелэлт		0.3	
	2. Байгууллагын тухайн жилийн ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ биелэлт			
	3. Төрийн албан хаагчийн сургалт, ажиллах нөхцөл, нийгмийн баталгааг хангах хөтөлбөрийн биелэлт			
Байгууллагын нээлттэй байдлын үнэлгээ	1. Байгууллагын ил тод байдлын үнэлгээ		0.2	
	2. Шилэн дансны хөтлөлтийн үнэлгээ			
	3. Хэрэглэгчийн үнэлгээ			
Ерөнхий үнэлгээ:			1.0	

ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮНЭЛГЭЭНИЙ ДҮН

УСМД АНГА ДЭНД Ч ХАЙМ

№	Аймгийн нэрс	Үнэлгээ	Өөрийн үнэлгээ	Зөрүү
1	Архангай аймгийн СХЗХ	87.5	98.40	10.9
2	Баян-Өлгий аймгийн СХЗХ	92.3	99.88	7.58
3	Баянхонгор аймгийн СХЗХ	89.1	98.40	9.3
4	Булган аймгийн СХЗХ	90.0	97.00	7
5	Говь-Алтай аймгийн СХЗХ	92.0	100	8
6	Говьсүмбэр аймгийн СХЗХ	85.0	92.60	7.6
7	Дархан-Уул аймгийн СХЗХ	94.4	98.80	4.4
8	Дорноговь аймгийн СХЗХ	87.1	92.50	5.4
9	Дорнод аймгийн СХЗХ	85.3	95.00	9.7
10	Дундговь аймгийн СХЗХ	85.0	91.80	6.8
11	Завхан аймгийн СХЗХ	85.1	94.00	8.9
12	Орхон аймгийн СХЗХ	90.0	92.50	2.5
13	Өвөрхангай аймгийн СХЗХ	89.1	98.50	9.4
14	Өмнөговь аймгийн СХЗХ	86.6	94.70	8.1
15	Сүхбаатар аймгийн СХЗХ	91.8	92.20	0.4
16	Сэлэнгэ аймгийн СХЗХ	90.0	93.50	3.5
17	Төв аймгийн СХЗХ	86.7	96.40	9.7
18	Увс аймгийн СХЗХ	91.6	99.31	7.71
19	Ховд аймгийн СХЗХ	88.5	97.00	8.5
20	Хөвсгөл аймгийн СХЗХ	90.5	97.10	6.6
21	Хэнтий аймгийн СХЗХ	88.5	97.30	8.8

ОЛОЛТ АМЖИЛТ, САЙН ЖИШИГ

БАЯН-ӨЛГИЙ

Халал бүтээгдэхүүний баталгаажуулалтаар олон улсын үнэлгээнд хамрагдаж итгэмжлэгдсэн

Орон нутгийн төсвөөс ажлын байрыг шийдвэрлүүлсэн

БУЛГАН

Органик бүтээгдэхүүний баталгаажуулалтаар Олон улсын үнэлгээнд хамрагдсан

УВС, СЭЛЭНГЭ

Аюулгүйн тэмдгийн баталгаажуулалт хийсэн

ДАРХАН-УУЛ

12300 хэмжих хэрэгсэл, 147 бүтээгдэхүүнийг баталгаажуулалтад хамруулсан

Урлаг, спортын 2 дугаар наадмыг зохион байгуулсан.

ӨВӨРХАНГАЙ, ГОВЬ-АЛТАЙ

Уртын эталон, уртын эталон лабораторитой болсон

ӨМНӨГОВЬ

Орон нутгийн төсвөөс 89,9 сая төгрөгийн технологийн автомашин шийдвэрлүүлсэн

Хяналт-шинжилгээ, үнэлгээний үр дүн

Гүйцэтгэлийн төлөвлөлт

- ЗГ-ын 2020 оны 217 дугаар тогтоол
- ЗГХЭГ-ын 2020 оны 100 дугаар тушаалаар батлагдсан журам, аргачлалд нийцүүлсэн

01

Тайлагналт

- Үйл ажиллагааны тайлагналт сайжирсан
- Тайлангийн эмх цэгц сайн

02

Хуулиар олгогдсон чиг үүргийн хэрэгжилт

- Хэмжих хэрэгслийн шалгалт тохируулыг 16 аймаг хийсэн.

03

Үйл ажиллагааны статистик

- Аймагуудын үйл ажиллагааны статистик (2018 оноос хойшх)
- Стандарт, хэмжил зүй сэтгүүлд хэвлэгдсэн.

04

Сорилтын лаборатори

Ашиглагдаж буй бүх баримт бичгүүдийг шинэчлэн боловсруулж батлуулсан.

05

Бусад

СХЗГ болон аймагуудын үйл ажиллагааг уялдуулах ажлыг хийж байна. Хүний нөөцтэй холбоотой шийдвэрийг СХЗГ-аас хянаж эрсдлээс сэргийлж байна.

06

ХЯНАЛТ ШИНЖИЛГЭЭ ҮНЭЛГЭЭНИЙ ҮР ДҮН

ХЯНАЛТ-ШИНЖИЛГЭЭ, ҮНЭЛГЭЭНИЙ ҮР ДҮН

УСГАА
МОНГОЛ
СТАНДАРТ
ХЭМЖИЛ
ЗҮЙН
ГАЗАР

2024 ОНЫ ЗОРИЛТ

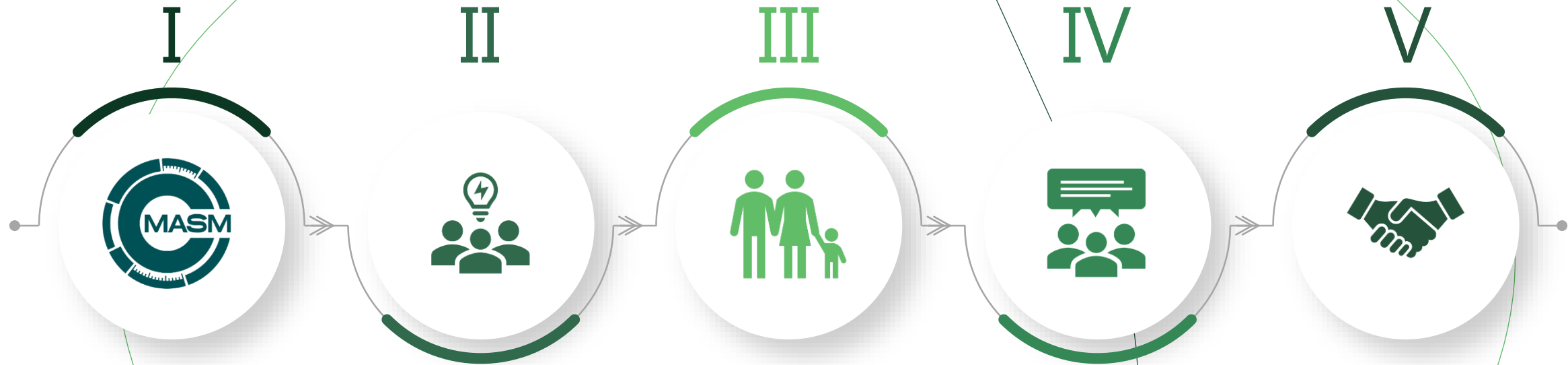
УСГАА
ТАНГА
ХАМГА
ГАХАА

1. Явцын хяналт-шинжилгээг 14 аймагт хийх (*Хуулиар олгогдсон чиг үүргийн хэрэгжилт*);
2. Баримт бичгүүдийг шинэчлэх (*Хөдөлмөрийн дотоод журам, Хяналт-шинжилгээ хийх журам*);
3. Үйл ажиллагааны үнэлгээг нотолгоонд үндэслэн үнэлэх;
4. СХЗХ-үүдэд арга зүйн зөвлөгөө өгөх;
5. Гүйцэтгэлийн төлөвлөлт, тайлагналт

Цаашид анхаарах асуудал

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ТОХИРУУЛАГЧ АГЕНТЛАГ

I Хүний нөөц

- Сул орон тоог нөхөх
- Тогтвортой ажиллуулах
- Чадавхжуулах

II Химийн бодис

- Сорилтын лаборатори
- Тусгай зөвшөөрөл
- Хадгалалт
- Устгал

III Судалгаа

- Хэмжил зүйн хяналт, шалгалтад хамруулах судалгааг сайжруулах (Хэмжүүрийн тооллого)

IV Цахимжуулалт

- Мэдээллийн сангууд
- Дотоод сүлжээ

V Бусад

- ХШҮ-ээр өгсөн зөвлөмжийг үр дүнтэй хэрэгжүүлэх
- Санхүүгийн аудитаас өгсөн зөвлөмж
- ЧМТ ISO 9001-ын хэрэгжүүлэх

- Стандарт, хэмжил зүйн газрын даргын 2022 оны А/99 дүгээр тушаал
**Стандарт, хэмжил зүйн салбарын үйл ажиллагаанд хяналт-
шинжилгээ, үнэлгээ хийх журам**
- **Итгэмжлэлийн талаар**

Даалгавар

- Засгийн газрын 2023 оны 301 тогтоол
- ЗГХЭГ-ын 2023 оны 98 дугаар тушаал

СТАНДАРТ,
ХЭМЖИЛ ЗҮЙН
ГАЗАР

**Анхаарал хандуулсанд
баярлалаа.**